

Klimenko O.V.

FINANCIAL RESULTS AND COMPREHENSIVE INCOME OF ENTERPRISES DURING THE REFORM OF THE ACCOUNTING SYSTEM

The formation of financial results and comprehensive income of enterprises during the reform of the accounting system in Ukraine is investigated.

Keywords: financial results, comprehensive income.

Красношапка В.В.

доцент НТУУ «КПІ»

Конопчук Д.О.

магістрант НТУУ «КПІ»

ЗВОРОТНИЙ ЛІЗИНГ ЯК СПОСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ОБІГОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В процесі даного дослідження проаналізовано доцільність залучення обігових коштів шляхом використання зворотного лізингу. Досліджено розвиток лізингових відносин в Україні. Виявлено тенденції по зміні кількості договорів лізингу та встановлено, що їх загальна вартість, незважаючи на це, постійно зростала.

Ключові слова: лізинг, зворотній лізинг, обігові кошти, економічний ефект.

Вступ. На теперішньому етапі розвитку економіки підприємствам потрібно більше уваги приділяти питанню фінансування, відтворення та подальшого розвитку виробництва. Поява нових організаційно-економічних форм залучення капіталу для здійснення відтворювальних процесів дає підприємству можливість обрати найефективніше джерело фінансового забезпечення та вибір їхньої оптимальної структури з метою здійснення ефективного господарювання як на мікро-, так і на макроекономічному рівнях. Серед таких традиційних форм зовнішнього фінансування виробничо-господарської діяльності підприємств як кредитування, випуск цінних паперів, залучення коштів інвесторів все більшого значення набуває відносно нова форма – лізинг.

Постановка завдання. Мета статті – дослідити можливість та доцільність залучення обігових коштів підприємством за допомогою зворотного лізингу.

Результати дослідження. З проблемою відсутності грошових коштів в самий невідповідний момент стикався практично будь-який суб'єкт господарювання, навіть найуспішніший і фінансово стійкий. Умови

укладених договорів передбачають наступ досить серйозних санкцій за несвоєчасну оплату поставлених товарів. На невеликих підприємствах досить часто виникає така ситуація коли потрібно розраховуватися з найманими працівниками або сплачувати податки, а на розрахунковому рахунку немає коштів. Дебітори, відчуваючи тимчасові фінансові труднощі, також затримують платежі і не можуть «допомогти» зайвими грошима.

Універсальним і найбільш часто використовуваним виходом із наявної ситуації є використання банківських кредитів для поповнення фінансових ресурсів підприємства. Проте цей спосіб отримання грошей практично завжди тягне додаткові часові та фінансові витрати кредитоотримувача, пов'язані з вибором відповідного банку і варіанти кредитування, наданням належного забезпечення кредиту у вигляді поруки, застави або іншого способу, а також оформленням документів. Крім того, використання банківських грошей у багатьох випадках обмежена цілями надання кредиту.

Тим часом для суб'єктів господарювання існує альтернативна можливість залучення грошових коштів шляхом використання внутрішніх резервів підприємств, причому такий спосіб фінансування в деяких випадках навіть вигідніше кредитування. Мова йде про застосування зворотного лізингу.

Для підтвердження факту популярності лізингу поговоримо більш конкретно про темпи його розвитку. Для зображення загальної тенденції розвитку лізингу пропоную взяти статистичну інформацію починаючи з 2009 р.

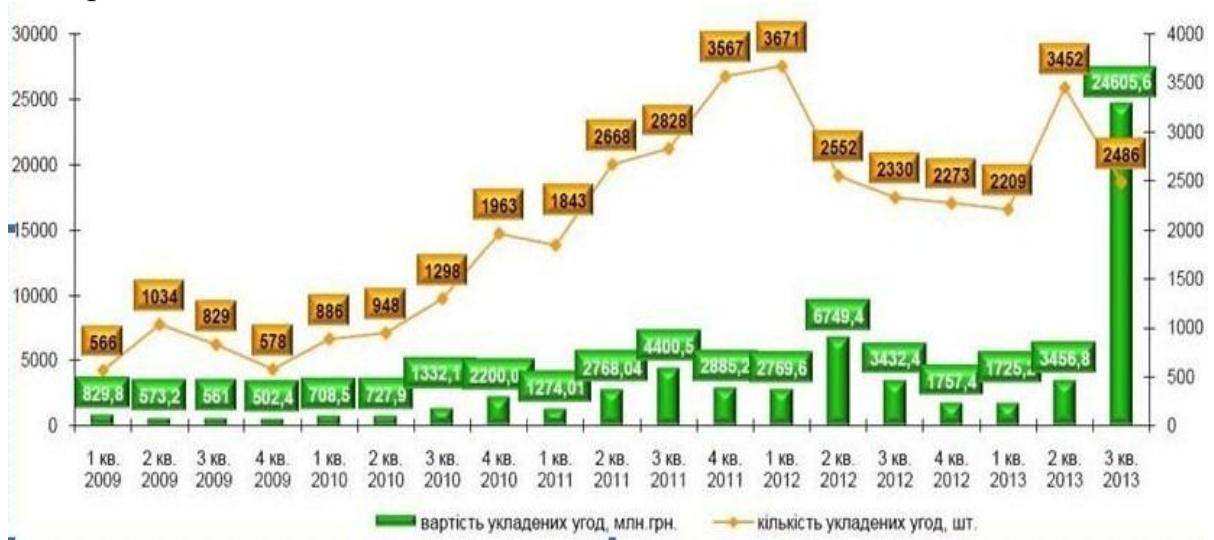

Рис. 1. Кількість і вартість укладених договорів фінансового лізингу поквартально 2009 – 2013 рр.

У 2008 році спостерігалось зростання питомої ваги короткострокових договорів фінансового лізингу (до 5 років включно), що було спричинене нестабільністю політичної та економічної ситуації в країні (це зробило довгострокові інвестиції високо ризикованими). З діаграми 1 бачимо, що

кількість укладених договорів фінансового лізингу за 2009 рік зменшилась на 69% у порівнянні з 2008 роком і склала 3007 договорів, що у вартісному вираженні склало 2.47 млрд грн. В 2010 році кількість договорів фінансового лізингу зросла майже на 70% і склала 5095 договорів, вартістю 4.97 млрд грн. в 2011 році зростання продовжилося, кількість договорів збільшилася на 114% в порівнянні з попереднім роком, а їх вартість склала 11,33 млрд грн. а от 2012 рік характеризувався різким зниженням кількості угод, але не зменшенням загальної їх вартості, котра зросла на 30%.

Рис. 2. Кількість і вартість діючих договорів фінансового лізингу 2009 – 2013 рр.

На даній діаграмі ми бачимо постійний ріст вартості та кількості діючих угод, хоча і з невеликими коливаннями. Незважаючи на них, загальна тенденція іде до постійного зростання. Тут також різким зростом виділяється 3 кв. 2013р, як наслідок з попередньої діаграми.

Лізинг можна розглядати з різноманітних точок зору: організаційно-правової, економічної, інвестиційної, інноваційної тощо. Зміст тієї чи іншої точки зору визначається метою формування лізингових відносин.

Одні науковці розглядають лізинг як своєрідний спосіб кредитування підприємницької діяльності, інші – цілком ототожнюють його з довгостроковою орендою чи однією з її форм, що у свою чергу зводиться до найманих чи підрядних відносин, треті – вважають лізинг завуальованим способом купівлі-продажу засобів виробництва чи права користуватися чужим майном, а четверті інтерпретують лізинг як дії за чужий рахунок, тобто керування чужим майном за дорученням довірителя [3, с. 102].

Відповідно до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» лізингові операції здійснюються у вигляді фінансового, оперативного та зворотного лізингу.

Зворотний лізинг – господарська операція фізичної чи юридичної особи, що передбачає продаж основних фондів фінансовій організації з одночасним зворотним отриманням таких основних фондів такою фізичною чи юридичною особою в оперативний або фінансовий лізинг [1].

Зворотний лізинг може використовуватися фірмами-виробниками основних фондів для поповнення обігових коштів: з одного боку, фірма залишається власником проданого лізинговій компанії майна і може надалі використовувати це майно у власних цілях, а з іншого боку, фірма отримує оплату у вигляді готівки [4].

При зворотному лізингу змінюється тільки власник обладнання, переданого в лізинг, а користувач залишається колишнім, отримуючи при цьому додаткові кошти фінансування своєї діяльності. Інвестор при зворотному лізингу кредитує користувача, а заставою виступає право власності на обладнання.

Механізм використання зворотного лізингу для поповнення обігових коштів можна представити наступною послідовністю дій: 1) фірма-виробник надає лізинговій компанії перелік і характеристики обладнання, яке буде предметом майбутньої угоди; 2) лізингова компанія узгоджує з фірмою ринкову ціну обладнання і укладає договір купівлі-продажу з фірмою, за яким купує у неї це обладнання, набуваючи при цьому права власності; 3) укладається договір лізингу, відповідно до якого лізингова компанія передає майно у лізинг фірмі; 4) фірма-виробник сплачує лізингові платежі згідно графіка; 5) після закінчення терміну дії договору і виконанні фірмою всіх зобов'язань, визначених договором, обладнання знову переходить у власність фірми (рис. 3).

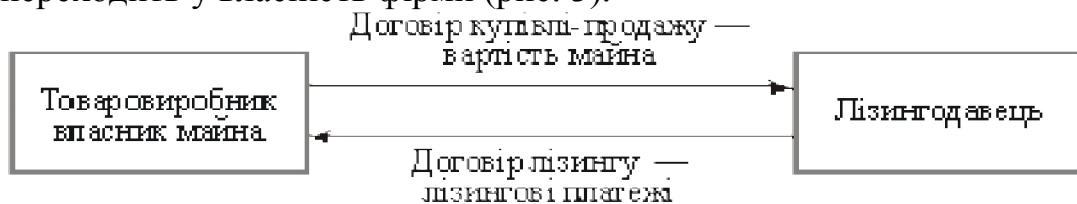

Рис. 3. Механізм використання зворотного лізингу

Основні переваги використання зворотного лізингу:

1) використання обладнання, яке вже експлуатується, в якості джерела фінансування будівництва нових об'єктів з впливаючою із цього можливістю використовувати інвестиційні, податкові пільги та знижки, які є в багатьох закордонних країнах;

2) найбільш ефективний та відносно дешевий спосіб покращення фінансового стану підприємства, зокрема, стосовно отримання додаткових коштів у вільноконвертованій валюті [2];

3) відсутність закресування підприємства, оскільки в його розпорядженні залишається обладнання, яке передане в лізинг, а отримані

кошти використовуються підприємством для розширення виробничо-господарської діяльності.

Використовуючи зворотний лізинг, можна здавати в лізинг не тільки одиниці обладнання, а й набір обладнання, необхідний для виконання певного виду робіт, а також і цілі підприємства. Така операція дає можливість знизити вартість лізингу за рахунок збільшення суми угоди.

Найбільший економічний ефект від використання зворотного лізингу досягається шляхом здійснення прискореної амортизації майна. Амортизаційні відрахування по об'єкту лізингу проводяться щомісячно протягом терміну договору незалежно від того, знаходиться об'єкт на балансі у лізингоодержувача або у лізингодавця прийнятими відповідно до умов договору способами і методами виходячи з вартості, яка амортизується об'єкта лізингу, розмірів і періодичності перерахування лізингових платежів, установлених договором лізингу, незалежно від форми лізингу.

Висновки. Отже, основні результати дослідження представлені наступними даними:

Вартість діючих договорів фінансового лізингу станом на кінець 3 кварталу 2013 р. збільшилася на 53,83% (23,9 млрд. грн.) у порівнянні з кінцем 2 кварталу 2013 р. і становить 68,3 млрд. грн.

У порівнянні з кінцем аналогічного періоду 2012 року зростання вартості діючих договорів складає 54,88% або 24,2 млрд. грн.

Зворотний лізинг може використовуватися фірмами-виробниками основних фондів для поповнення обігових коштів.

Найбільший економічний ефект від використання зворотного лізингу досягається шляхом здійснення прискореної амортизації майна.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» із змінами та доповненнями від 28.12.1994 р. N 334/94.
  2. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посіб. / [Козик В.В., Панкова Л.А., Карп'як Я.С. та ін.]. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
  3. Рошило В.І. Джерела фінансування інноваційного розвитку: Монографія / В.І. Рошило. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. – 272 с.
  4. Державне регулювання лізингу у національному господарстві: Монографія / Дергалюк Б.В., Круш П.В., Кавтиш О.П. – К. : ІВЦ «Політехніка», 2012. – 20 с.
  5. <http://eximleasing.com.ua/produkty/zvorotniy-leasing.html>
  6. <http://www.otpleasing.com.ua/leaseback/>
-

Красношарка В.В.
доцент НТУУ «КПІ»

Конопчук Д.А.
магістрант НТУУ «КПІ»

ВОЗВРАТНЫЙ ЛИЗИНГ КАК СПОСОБ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ОБОРОТНЫХ СРЕДСТВ НА ПРЕДПРИЯТИИ

В процессе данного исследования проанализирована целесообразность привлечения оборотных средств за счет возвратного лизинга. Исследовано развитие лизинговых отношений в Украине. Выявлены тенденции по изменению количества договоров лизинга и установлено, что их общая стоимость, несмотря на это, постоянно росло.

Ключевые слова: лизинг, возвратный лизинг, оборотные средства, экономический эффект.

Krasnoshapka V.V.
associate professor of NTU «KPI»

Konopchuk D.O.
undergraduate NTU «KPI»

LEASEBACK AS A WAY OF RAISING WORKING CAPITAL FOR THE COMPANY

In the course of this research analyzed the feasibility of attracting working capital by using the leaseback. Studies the development of leasing in Ukraine. Tendencies to change the number of lease agreements and found that their total value, despite this, has steadily increased.

Keywords: leasing, lease back, running costs, economic impact.

Круш П.В.
к.е.н., професор НТУУ «КПІ»
Тихомиров О.М.
магістрант НТУУ «КПІ», ФММ

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто та проаналізовано основні підходи до визначення сутності фінансового потенціалу підприємства. Обґрунтовано їх переваги та недоліки. На цій основі запропоновано комплексне визначення фінансового потенціалу підприємства та охарактеризовано його ознаки.